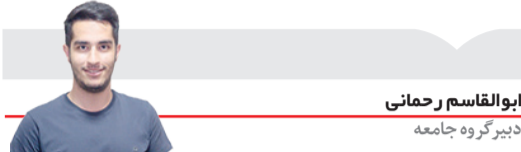

کارشناسان می‌گویند تا استفاده همگانی از واکسن کرونا محدودیت‌ها باید به شکل حداکثری ادامه یابد

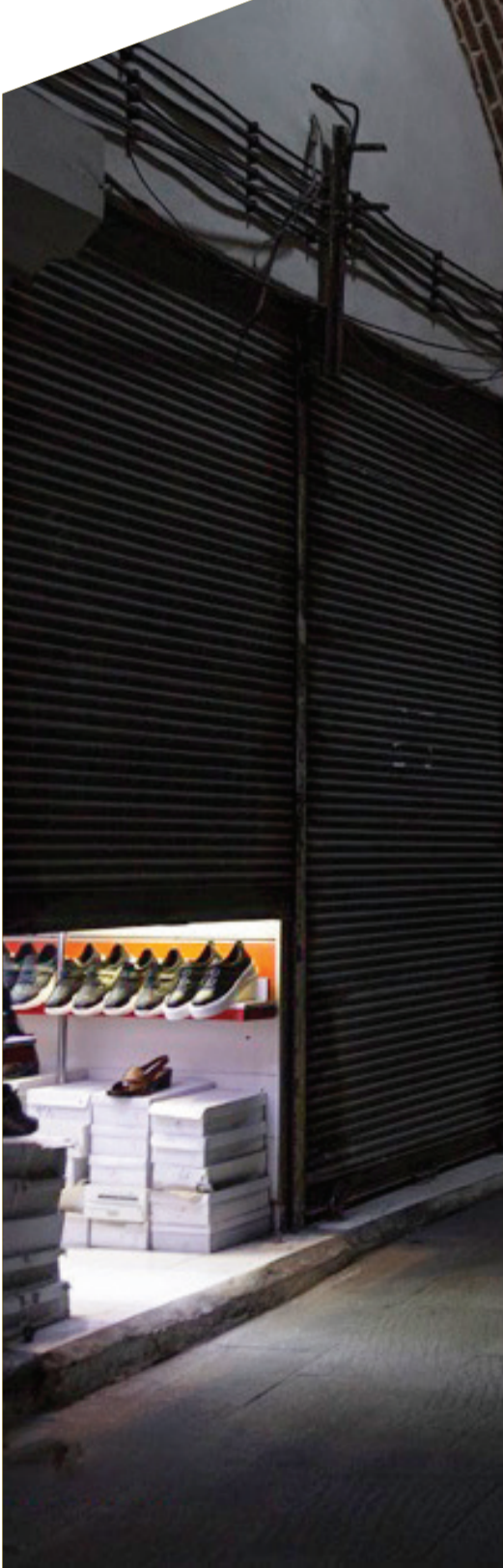
پایان نیمه تعطیلی با تاثیر حداقلی

ابوالقاسم رحمانی

دبیر گروه جامعه

دو هفته از محدودیت‌های نیم‌بند کرونایی گذشت؛ محدودیت‌هایی که با همه کم‌وکاستی‌ها، با مشارکت نسبتاً خوبی از سوی مردم و مسئولان همراه شد و تا حدی همه را امیدوار کرد که شاید نتواند در کاهش آمار موارد مرگ‌ومیر و ابتلا موثر باشد. هرچند اعتقاد بسیاری از متخصصان بر این بود که این مدل از مواجهه با کرونا باید خیلی زودتر از اینها انجام می‌شد تا ما شاهد ابتلا و جان‌باختن این تعداد از هموطنان مان نمی‌بودیم. اما به‌هرشکل این مهم انجام شد و تا حد زیادی از ایجاد تجمعات جلوگیری شد. تکرار می‌کنم، محدودیت‌های نیم‌بند، چراکه هم توقع بیش از اینها بود و هم انتظار می‌رفت نظارت‌ها جدی‌تر صورت گیرد تا آت‌هایی که با کرک‌های نیمه‌بازشان به استقبال کرونا می‌رفتند و به همان روال سابق به مشتریان‌شان نه نمی‌گفتند هم توجیه شوند. براساس آخرین آمار و اطلاعات، سیماسادات لاری سخنگوی وزارت بهداشت روز گذشته گفت: «از ۱۳ آذر تا ۱۴ آذر ۱۳۹۹ و براساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۱۳ هزار و ۳۴۱ بیمار جدید مبتلا به کووید-۱۹ در کشور شناسایی شد که ۱۹۹۶ نفر از آنها بستری شدند و مجموع بیماران کووید-۱۹ در کشور به یک میلیون و ۱۶ هزار و ۸۳۵ نفر رسید. در این بازه ۳۲۷ بیمار کووید-۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جانباختگان این بیماری به ۴۹ هزار و ۶۹۵ نفر رسید. تاکنون ۷۰۸ هزار و ۱۰۶ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. ۵۸۲۴ نفر از بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند. تاکنون ۶ میلیون و ۲۹۸ هزار و ۴۳۸ آزمایش تشخیص کووید-۱۹ در کشور انجام شده است. درحال حاضر ۶۴ شهرستان در وضعیت قرمز، ۲۷۸ شهرستان نارنجی و ۱۰۶ شهرستان در وضعیت زرد قرار دارند.» نکته قابل‌تامل حالا اما روزهای آینده و نوع مواجهه با این ویروس بعد از پایان محدودیت‌هاست؛ نوع مواجهه‌ای که برای مابسیار تعیین‌کننده‌است و می‌تواند هم تکرار تجربه تلخ پیک‌های قبلی باشد و هم اینکه از اشتباهات آن ایام درس گرفته باشیم و این‌بار دویاره به کرونا نیازی نباشد. این یعنی همه چیز از این به بعد دست‌ما به‌عنوان مردم و تحت‌اختیار ستاد ملی مقابله با کرونا به‌عنوان سیاستگذار است.

شل‌سازی محدودیت‌ها و سلام دوباره به کرونا

حداقل آمار مرگ‌ومیر به‌صورت محدودی کاهش پیدا کرده است و برخی پزشکان و متخصصان هم از بهبود شرایط مراجعات با بیمارستان‌ها می‌گویند. منتها هیچ کدام از اینها به معنای پایان کرونا نیست. هنوز روزانه بیش از ۱۳ هزار نفر در کشور به کرونا مبتلا می‌شوند و تعداد قابل توجهی از آنها به بخش مراقبت‌های ویژه می‌روند و بیش از ۳۰۰ نفر هم جان‌شان را از دست می‌دهند و این یعنی کرونا هنوز هم با مسر جنگ دارد و با تکیه بر برخی اظهارات و اخبار... نباید از مراقبت‌ها عدول کنیم و ساده‌انگاره‌ها با ویروس مواجه شویم. از معدود دفعاتی است که از پیدا شدن واکسن کرونا می‌نویسیم و می‌گوییم بالاخره راهی برای مقابله با این ویروس پیدا شده است، ولی با این همه هنوز خبری از این واکسن در ایران نیست و حتی وزیر بهداشت خبر از امکان مواجهه با یک پیک زمستانی کرونایی می‌دهد. نمکی چند روز پیش در رابطه با پیک زمستانی کرونا خاطرنشان کرد: «ما پیک زمستانه‌ای را مانند تمام جهان پیش‌روی خود داریم. در استان‌های جنوبی الان هوا معتدل‌تر است ولی با پیشروی به سمت سرما، مردم به داخل خانه‌ها رفته و درها و پنجره‌ها را می‌بندند و شیوع بیماری بالا می‌رود. بنابراین، براساس اعلام رنگ هر منطقه شامل قرمز، زرد و نارنجی منطق بر دستورالعمل‌ها، پروتکل‌ها را بیشتر رعایت کنند و نظارت را افزایش دهند.» نمکی همچنین گفت: «از مردم خواستیم این کاهش مرگ‌ومیرها را به حساب بهتر شدن اوضاع و عادی‌انگاری نگذارند و به تله قدیمی که تصور کنند شرایط بهتر شده و باید عادی‌انگاری صورت گیرد، نیفتند و ما را از اجرای دقیق پروتکل‌ها دور نکنند.» تا اینجا تقریباً همه چیز علی‌رغم کاستی‌هایی که بود، نسبتاً خوب پیش‌رفت، منتها اخباری که طی این یکی، دو روز در رسانه‌ها مبنی بر بازگشایی‌های دوباره مخابره می‌شود، نگرانی‌هایی را ایجاد می‌کند. برای مثال، غلامرضا عباس‌پاشا، معاون استاندار تهران با اشاره به وضعیت دور کاری کارمندان در استان تهران گفت: «با توجه به همکاری مطلوب مردم و اقدامات انجام‌شده اکثر نقاط استان تهران در وضعیت نارنجی قرار دارد و تنها پیشوا در وضعیت قرمز است. در وضعیت نارنجی، ادارات ارائه‌دهنده خدمات ضروری و دستگاه‌های مرتبط با مأموریت‌های اساسی و مدیریت شهری می‌توانند با تشخیص بالاترین مقام مسئول (در سطح ملی یا استان) نسبت به کاهش حضور تا یک‌سوم کارکنان خود اقدام کنند و در سایر ادارات ارائه خدمات با حضور ۵۰ درصدی کارکنان انجام خواهد شد.» یا قاسم نوده‌فرهانی، رئیس اتاق اصناف تهران گفت: «پاساژهای دارای سقف بلند و دودر ورود و خروج از شنبه بازگشایی می‌شوند اما پاساژهایی که این شرایط را ندارند به دلیل تجمع و افزایش ریسک ابتلای افراد به ویروس کرونا همچنان بسته می‌مانند.» علاوه‌بر اینها، اظهارات برخی مسئولان هم فضایی را برای مواجهه ساده‌انگاره‌ها با کرونا بین مردم ایجاد کرد و خیلی‌ها فکر کردند که دیگر شر کرونا برای همیشه کنده شده است. مینو محرز، عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا در مصاحبه‌ای گفت: «منع تردد بین شهری، جلوگیری از تردد شبانه و تعطیلی مکان‌های موجب تجمعات مردمی و دیگر سختگیرهای اعلام‌شده با مشارکت خوب مردم سبب قطع زنجیره کرونا شد.» جمیع این اخبار و اظهارات باعث شد همچنان شاهد همان ضعف در اطلاع‌رسانی‌ها و مواجهه سهل‌انگاره‌ها با این ویروس کشنده باشیم.

حفظ شرایط مطلوب یا برگشت به شرایط بد بستگی به مردم دارد!

در ادامه چنددقیقه‌ای با متخصصان در رابطه با شرایط ادامه مقابله با کرونا بعد از محدودیت‌های اخیر در سطح کشور گپ زدیم. ابتدا مینو محرز، عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا به «فرهیختگان» گفت: «از این به بعد دیگر عملکرد مردم است که شرایط را تعیین می‌کند. مردم هستند که تعیین می‌کنند ما به شرایط بد قبلی برگردیم یا به سمت بهبود شرایط پیش برویم. مردم باید ماسک بزنند و از اجتماعات دوری کنند. وقتی جماعتی بدون ماسک جایی دور هم جمع می‌شوند، به‌راحتی سرایت اتفاق می‌افتد. محدودیت‌هایی که بتواند این تجمعات را کاهش دهد، به قطع شدن زنجیره انتقال کمک می‌کند. ادامه پیدا کردن محدودیت‌ها راحت نیست و خود این اتفاق را نظیر اقتصادی و اجتماعی تبعاتی دارد که کمتر از کرونا نیست.»

قبل از اینکه نتایج حاصل از محدودیت‌ها را ببینیم، آنها را لغو می‌کنیم!

اجازه دهیم مردم به پاساژها بروند منطقی نیست. اظهار نگرانی ای که من درباره صحبت خانم محرز داشتم که استاد بزرگ ما است، این است که به‌نظر من اصلاً از جنبه علمی این حرف درست نیست که بگوییم زنجیره انتقال ویروس شکسته شده است، بر چه اساسی؟ ضریب متوسط عفونی هر فرد شاخصی است که می‌توان روی آن بحث علمی کرد و می‌تواند از صفر تا بی‌نهایت باشد و اگر بین صفر و یک باشد مهار کردیم و اگر بالاتر از یک باشد نشان‌دهنده حالت اپیدمی است، برای ما چنین اتفاقی رقم نخورده و ما الان در اوج اپیدمی در ایران هستیم. این اظهارات غیرعلمی است. این یک بحث است و بحث دوم تاثیرگذاری است که سخنان بزرگان ما بر جامعه می‌گذارد. به‌شخصه در این مدتی که خانم دکتر این صحبت را بیان داشتند، تلفن‌های متعدد داشتم که مردم اظهار خوشحالی کردند که خیال‌مان راحت شد. من احساس خطر کردم و اینکه مردم ما الان تاب‌آوری پایینی دارند. هر خبری می‌تواند روی آنها تاثیر منفی و مثبت بگذارد. باید با مردم خیلی دقیق و علمی صحبت کنیم و اطلاعات درست را در اختیار آنها قرار دهیم. گفتن این گونه حرف‌ها که به‌نظر من پایه علمی هم ندارد می‌تواند اثر بدی بگذارد. حداقل این است که برخی از افراد اطاعت لازم و پیروی از برنامه‌ها را ندارند، درباره برنامه‌های خانوادگی خود را از سر می‌گیرند. آمار مربوط به این دوره‌های ما را نداریم و این را از سخنان فرمانده کرونای تهران دریافت می‌کنیم که می‌گویند در همین دوران محدودیت هم ۷۰ درصدی از افراد قرنطینه را شکسته و رعایت نکردند. این به چه معناست که آمار می‌دهیم ۷۰ درصد قرنطینه را رعایت نکردند و بعد می‌گوییم شهر نارنجی شده، بعد می‌گوییم زنجیره ویروس شکسته شده، درحالی که اینچنین نیست. این موارد وضعیت را خطرناک‌تر می‌کند و به‌نظر من درست نیست.»

راه علاج واکسن است نه قرنطینه؛ در ایران کمپین علمی مقابله با واکسن وجود دارد!

۹۰ درصد هم می‌تواند تاثیرگذار باشد. روی جامعه در مقالاتی که چاپ شده تا ۹۹ درصد می‌تواند سطح ایمنی جامعه را بیشتر کند. در این خصوص هنوز کلمات خوبی را در داخل کشور شنیده‌ایم. از همکاران پزشک خود خواش می‌کنم با توجه به اینکه بودجه مشخص برای رایگان دادن این واکسن اختصاص داده شده است، در سازمان بهداشت جهانی اعلام شده و گفته می‌شود هوایماهایی را برای استراتژیک‌های ما داشت و هوایمایی کشور هم برای آوردن آن آماده است، زمان تزریق واکسن را به کادر درمان افراد پرخطر و سپس کل جامعه اعلام و دلپهره مردم را کم کنند و انگیزه مردم را در خصوص زدن ماسک و رعایت فاصله اجتماعی و قرنطینه کوتاه‌مدت افزایش دهند. اگر به این سمت حرکت کنیم، مردم از حالت گم‌گشتگی خارج می‌شوند. ابتدای پاندمی نیستیم که صحبت قرنطینه را جدی کنیم. ما انتهای پاندمی هستیم، با توجه به اینکه اگر بخوایم واکسن را تزریق کنیم، ادامه قرنطینه تا زمان آمدن واکسن حتی به‌صورت ساعتی، روزانه و زمانی که ادارات تعطیل هستند و... رصد شود. روزی که قرار است تعطیل باشد کاملاً تعطیلی اعلام شود و ساعاتی از شبانه‌روز که تعطیلی اعلام می‌شود، واقعا اجرا شود، ولی اینها تا چه زمانی باید باشد؟ این امر به زمان شروع واکسن‌اسیون مربوط است. خوشبختانه برخلاف صحبت‌هایی که قبلاً می‌شد، زمان واکسن زدن می‌تواند کوتاه‌مدت باشد. در ایالات‌متحده سوبرمارکت‌های بزرگ سرویس‌های شبانه‌روزی می‌دهند تا واکسن‌اسیون انجام شود و مردم هر زمانی که فرصت دارند واکسن بزنند. افراد چاق در اولویت هستند، افراد با فشارخون، دیابت و... در اولویت هستند و تزریق واکسن را به‌صورت روزانه انجام می‌دهند. در کشور ما با آمدن واکسن‌ها می‌توانیم این فرآیندها را از کادر درمان و بلافاصله از مردمی که پرخطر هستند و در مکان‌های پرریسک رفت‌وآمد دارند شروع کنیم. بعد مردم عادی هم این واکسن را دریافت کنند. این بحث پایانی پاندمی در کشور ماست. اگر به این سمت برویم، امید داریم کل پاندمی در کشور تمام شده باشد. نمی‌دانم چرا هنوز برخی از واکسن زدن بعد از عید صحبت می‌کنند. بعد از عید در دنیا جایی نمانده که بخواید واکسن بزنند. ما نمی‌توانیم در دنیا جزء کشورهای اول شروع کننده پاندمی باشیم، ولی در زدن واکسن آخر باشیم. این برای کشور ما زشت و قبیح است که به‌عنوان کشوری که در ابتدا درگیر کرونا شدیم و بر روند اطلاع‌رسانی درجهت این ویروس تاثیر مثبت داشتیم، آخرین نفر در زدن واکسن باشیم. به‌خصوص درباره کادر ICU صحبت می‌کنم که با دست خالی شروع کردیم و با دست خالی ادامه دادیم و جزء مظلوم‌ترین قشر کادر درمان، پزشک و پرستار بودیم و همیشه فشار روی ما وجود داشت، بدون اینکه هیچ‌گونه تقدیر و تشکری از ما شود.»